

Szerkesztőségi iroda:

Fütcza 186. sz. — Ide intézendő minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény.

Hirdetések elfogadtatnak Gyulán, a kiadóhivatalban, Nagy Ferenc könyvkereskedésében; Pesten Neumann A. és társa hirdetés-irodájában, (kigyótcza, 6. sz.)

Hirdetések díja: Egy négy hasábos Garmondsor 5 kr. — Bélyegdíj 30 kr.

BÉKES

Megjelenik hetenként egyszer minden vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Az előfizetések bérmentesített levelekben a lap kiadó hivatalához intézendők.

politikai, gazdasági és ismeretterjesztő hetilap.

Előfizetési felhívás!

„BÉKES”

című politikai, gazdasági és ismeretterjesztő hetilap 1870-ik évi október—decemberi folyamára.

A folyó szeptemberhó végével a „Békes” fennállásának egy évi ideje telik le. Menyire felelt meg lapunk kitűzött feladatának s különösen a megye érdekeit tekintve, e körül mennyi igyekezetet fejtett ki, hogy valódi vidéki közlönytül tekintethessék: azt a lefolyt évből működésünkre vetett visszatekintés által legjobban megítélheti az olvasó közönség.

Részünkörül a jóakarát és igyekezet nem hiányzott s ha sok tekintetben nehéz állásunkban némi megnyugvással tekintünk vissza a lefolyt év eredményeire s reménytel tekintünk a jövő elé, ezt kizárólag kifejtett s ezentúl is kifejtendő igyekezetünk öntudatában s munkatársaink további megtisztelő támogatására számítva tesszük.

Szabad legyen ezek után t. előfizetőinket és barátainkat felkérni, hogy lapunkat, mind maguk előfizetve, mind új előfizetőket szerezve, gyámolítani sziveskedjenek.

Gyulán 1870. sept. 18.

Hajóssy Otto

kiadótulajdonos és felelős szerkesztő.

Előfizetési feltételek:

az 1870-ik év utolsó negyedére, vagyis október, november és december hónapokra helyben házhoz hordva, vagy vidékre postai küldéssel 1 frt.

8 előfizetőt gyűjtőnek egy tiszteletpéldány jár.

Az előfizetési összegek bérmentve a „Békes” kiadó hivatalának (Nagy Ferenc könyvkereskedésbe Gyulán, Fütcza) küldendők be. Ugyanott vétetnek fel a hirdetések is, három hasábos Garmond sorért 5 kr.-jával, nyilttéri közlések soronként 15 kr.-jával, bélyegdíj minden beigtatásért külön 30 kr. Többszöri beigtatásnál aránylagos leengedés.

A lapba szánt dolgozatok és cikkek a szerkesztőséghez (Gyulán, Fütcza 186. sz. a.) küldendők.

Mindazok, kiknek előfizetése e hó végével lejár, az előfizetés mielőbbi megújítására kér tnek, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék. Az előfizetés eszközlésére a postai utalványt, mint célszerű módot ajánljuk.

Szarvas szeptember 20. 1870.

A beköszöntött mogyorva időjárás, a kénytelen munka-szűnet, — s főleg a világrendítő események fölötti eszmecserekre irányult vágy, mint mindenfelé, ugy nálunk is gyakran összpontosítja az érdekelt intelligens elemeket s érdekes vitákra nyújt alkalmat. — Örömmel constatálhatjuk, hogy ész-intelligentiánk többsége a helyzet irányában teljesen józan nézettel viseltetik, s így nálunk nemcsak a kedület sympathiája, hanem egyszersmind az ész tapintatos felfogása sugalmazza és táplálja — a sokaknál ál alapelveken nyugvó meggyőződést. — Mi teljes szívvel — lélekkel kárhoztatjuk ama gyalázatos politikát, mely igenis tud — sokszor ok nélkül is — vissza torolni és bekebelezni, gyilkolni és rombolni fegyvereivel, de éppen nem építeni és boldogítani eszméivel. Mi bálmuljuk a poroszt, — bálmuljuk brutális tetteit, bálmuljuk Bismarkjukat, — pedant stratégiájukat, — a porosz sisak fényét nem tagadhatjuk meg, — de midőn tudjuk azt, hogy nincs egy talpalattnyi tér, melyet ne kívánna óriási hatalom vágya folytán az „egység” csillogó címe alatt e sisak alá szorítani, nem fojtatunk el egy mély sobajt, — azon népert eredőt, melynek szelleme évszázadok óta sugárzik reánk, az egész művelt világra melengetően, — melynek sassai büsz-

kén hirdetések régidőktől a szabadságot, s mely most ösztetöretve, vérezve a helyett, hogy gyáva nyugalomba vonulna, kész küzdeni a tulnyomó erő ellen is mindaddig még szíve vére ki nem omlik. Nem, — mi a franciákat nem tagadhatjuk meg, — s csak egy temetőnk marad fenn: a rokonszenv lelkesültségével üdvözülünk s biztatunk őket: „Allons enfants de la patrie!..” Igen, a mi intelligentiánk tulnyomó része így érez, — s nemcsak intelligentiánk, hanem polgárságunk tulnyomó része is. — Ezt édes örömet kívántuk jelezni, ellenében ama számtalan kiskoru és gyarló tüneteknek, melyek politikai életünkben hydra fejként ütögetik fel olykor-olykor magukat. Sajnos, hogy e hydra fejeket köznépünknek leginkább azok táplálják, kiknek ellenkezőleg ezeknek előlése volna feladatuk.

Értem a lelkészeket s különösen a néptanítókat, nem általában, — hanem nagyrészen.

Ez nem rá fogás, — egy izben már magunknak is volt szerencsénk ujjal mutatni egy ily gyarló ál-népvezetőre a „Népkörökről” irt cikkünkben; de ha találkozunk ma is egyének kik ellenében az általános rokonszenvnek és tapintatos meggyőződésnek — a porosz hatalom bálmulóivá szegődtek, s kardoskodnak brutális fellépése mellett — úgy legtöbbször a néptanítók között. Miért?

Mai számunkhoz van mellékelve a „Magyarország és a nagy világ” és a „Pesti hetilap” előfizetési felhívása.

Szóljunk egyenesen — és leplezetlenül, őszinte egyéni meggyőződésünk szerint. — Valljuk be, hogy ama schulmaiszter nemzet pénzében birja hatalmának bázisát, — pénzével hallgattatja el az igája alá hajtott népek békétlenkedéseit, mint síró gyermeket édes cuclijával a dajka. A „mumus” mely észak felől fenyeget legfőljebb is ráütne a békétlenkedők szájacskájára, s így ezt mellőzvé, — egy pénzes hódító — mely hozzánk félelmes közelségben működik, — a gyarlóbb, vagy piszkosan számító főkre természetesen szásszor kívánatosabb egy megtörött, pénztelen, de oszmegazdag barát-népnel. — Mi innen származtatjuk ez urak nagyobb részének érdeklődését. Nem más honnan.

Sipos Soma.

Békésmegye bizottmányának 1870. sept. 12-én s folytatva tartott közgyűlése.

(Folytatás és vége.)

Sept. 14, 15, 16 és 17-én.

Elnöklő főispán, Bockó Dániel országgyűlési képviselő és megyebizottmányi tagnak a közelebbi napokban történt elhunytát említvén fel, meleg szavakban emlékezik meg a megboldogult honfui érdemeiről s emlékét jegyzőkönyvileg is megörökíteni indítványozza.

Az elhunytak a haza ügyei körül szerzett érdemei sokkal ismeretesebbek, semhogy e megye közönsége egyik kiváló tagja halála felett teljes mérvben érzett sajnálkozásának kifejezést ne adna. Ugyanazért Bockó Dániel Csaba város országgyűlési képviselője s megyebizottmányi tag emlékének megörökítésül, bekövetkezett halála feletti mély sajnálkozásának jegyzőkönyvileg kifejezést adatni határozza.

Olvastatott a Gyula városi német ajku lakosság által, Magyar-Gyulától elkülönítettésük iránt a belügyministerhez beadott és onnan véleményezés végett leküldött folyamodvány megvizsgálására kirendelt küldöttség véleményes jelentése.

A megye közönsége a küldöttségnek e jelentésében foglalt s az elvált ellenző véleményét elfogadja és magáévá teszi. Mint szintén elfogadja az elvált cél-szerűtlenségére, kivihetlenségére s a kérvényezők által az elvált mellett felsorolt okok elégtelenségére vonatkozó indokolását is. Ellenben azon indokot, mely az elvált jogi oldalával foglalkozik — el nem fogadhatván, erre nézve megjegyzi, miszerint az ügynek ezen szempontból elemzésébe bocsátkozni nem kíván, minthogy az absolutismus korszakában létrejött közigazgatási tények iránt alapos kifogások tétethetnek. — A megye közönsége tehát a küldöttség véleményes jelentését az összes iratokkal együtt a föntebbiek szerint kifejtendő véleményével rendeli a belügyministerhez felterjeszteni.

A legközelebb következő bizottmányi közgyűlés határidejéül a folyó év dec. hava 12-ik és következő napjai kitézetnek, miről az első alispán jelen végzéssel szokott intézkedés végett értesítettik.

A jövő 1871-ik évi közmunka összeírása iránti intézkedés szükségessége szóba hozatván:

A jövő évi közmunka összeírása ezennel elrendeltetik s annak teljesítésére a járási főszolgabírák ezennel utasítatván, ugyanők felhivatnak, miszerint az összeírásokat f. évi nov. 1-ső napjáig a megye első alispánjához mulhatlanul betérjesszék, — az alispán azokat az állandó közmunkai küldöttségnek adja ki, a küldöttség pedig az összeírások alapján készítenő munkálatát, illetőleg a jövő évi közmunkaerő mikénti felhasználása iránti tervezetét, a legközelebbi

vagyis f. évi dec. hó 12-ik napján megtartandó közgyűlésre terjessze be.

Főispán ur Herman Béla orosházi járási szolgabírói irnokot ugyanazon járásbeli, Jancovics Péter joggyakornokat pedig szarvasi járási tiszteletbeli esküdtnök ki-nevezvén

Elöl említett Herman Béla a hivatalos esküt szokott ünnepélyességgel a közgyűlés előtt leteszi, Jancovics Péter pedig — jelen nem lévén — a hivatali eskü letétele végett a megyei törvényszék előtti jelentkezésre utasítottatik.

A békési járás főszolgabírája Gonda László Békés város országgyűlési képviselőjének a honvédelmi miniszterhez benyújtott abbéli folyamodványát, melyben Békés városát ezévre a katonaszállásolástól mentesíteni kéri — véleményes jelentés mellett előterjeszti.

Az első alispánnak szóval tett jelentésében felhozott ama intézkedése, mely szerint azon indokból, mivel Békésen a katonaság elhelyezésére alkalmas katonatiszti lakok léteznek s a katonaelhelyezés más, a katonaság által kívánt községeket tetemes nehézségekkel jár — az idej elhelyezés helyül Békés városát jelölje ki: helyeslő tudomásul vétetik. A mennyiben pedig a katonaság dislocatioja iránti intézkedés törvényszerűen kizárólag a megyei község jogkörébe tartozik s e tekintetbeni határozatait sem a kormány, sem a katonaság által korlátozólag érinthetőknek nem találhatja: ennél fogva a honvédelmi miniszter ur értesítetteti, hogy a katonaság e megyébeni elhelyezése kérdését érintő rendkívényében kívánt indokolt felterjesztés megtételének szükségét nem látja; egyszersmind vonatkozva Gonda László képviselőnek említett kérvényére, nem mellőzheti el e megye községe a honvédelmi miniszter ur előtt annak felemelítését sem, hogy nevezett országgyűlési képviselőt, mint ilyent, Békés városa nevében kérvények beadatására illetékesnek el nem ismerheti.

Mindenekelőtt a Mikolay István lemondása folytán üresedésbe jött orosházi főszolgabírói és Kis Józsa kir. táblai pótbíróvá lett kinevezése folytán üresedésbe jött főjegyzői állomások választás utján betöltése tüzetvön ki napirendre, elnök főispán által az előbb említett főszolgabírói tisztségre Foltényi Ignác bizottmányi tag, Nagy Károly bizottm. tag és Pál József esküdtt és t. szolgabíró jelöltettek ki.

A kijelöltek közül a felkiáltások világos többsége szerint Foltényi Ignác az orosházi járás főszolgabírájává megválasztatott.

Az üresedésben levő megyei főjegyzői tisztségre titkos szavazás utján Hajóssy Otto megyei első aljegyző 66 szavazata ellenében 79 szavazattal Nagy Károly b. tag választatott meg.

Ezután az újonnan megválasztott 2 tisztviselő a törvényszerű esküt a közgyűlés színe előtt szokott ünne-

pélyességgel letévén, részükre a hivataluk után járó rendszeres fizetményeik a házipénztárból kiadásra utalványoztatottak s a hivataluk átvételére szükséges intézkedések megtételtek.

Ezek után a szokott közgyűlési rend újból fölvetvén, olvastattott mindenekelőtt a belügyminiszternek az e megyei 1871. évi költségelirányzatnak mielőbbi elkészítése tárgyában kelt rendkívénye, továbbá a megyei költségelirányzattal foglalkozó küldöttség jelentése, mely mellett a megyei 1871. évre szóló költségtervezetet bemutatja.

A megye községe a betervezett költségelirányzatot elfogadván, azt a belügyminiszterhez a küldöttségi jelentésben, valamint a tisztviselői fizetéseket, úti-átalányok s a törvényszéki szakban az irodai személyzet számára, — úgy a börtönöri személyzet ruházása s a megyei épületekre nézve, nemkülönben az árva és gyámhatósági ügyek kezelésére fordítandó költségekről kívánt kimutatások tekintetében felhozott pontok kiemelésével szerkesztendő felirat mellett azonnal felterjesztetni rendeli.

Olvastattott a belügyminiszternek rendkívénye, melyben értesítetteti a megye községe, hogy Istriában Rovigno városában a községi tanács megalakult s a közigazgatási első folyamodványu ügyek kezelését átvette.

E miniszteri rendkívény másolatban a törvényszék, első alispán és mindnyája járásbeli főszolgabírákkal tudomásul vétetik.

Ugyancsak a belügyminiszter figyelmezteti a községeket, hogy jövőben oly építkezést, hol a költség több száz frtra rug, ha ezen kiadás az e célra engedélyezett évi javadalmazásban fedezetét találja is, a terv és költségvetéssel együtt, megbirálás és helybenhagyás végett hozzá felterjesztendő. Továbbá vonatkozva a megye által a gyulai torna- és tüzoltó-egylet részére a tartalékpénztár kamataiból tett 100 frtos alapítványra, felhívja a községeket, hogy miután a régi törvényes szokás szerint a megyei törzsvagyonnak igénybevétele felsőbb jóváhagyást is igényel — az említett tartalékpénztár cselekvő és szenvedő állapotát feltüntető kimutatást terjessze fel.

A rendkívény első ágára nézve, melyben a több száz frtkora rugó építkezésekre vonatkozó költség- és építkezési tervek felterjesztetni rendeltettek, a belügyminiszter ur felterjesztésileg értesítetteti, hogy a jelen rendelkezésre okul szolgáló megyei határozat nem építkezésekre, hanem a megyei épületek tatarozása és helyrehozására vonatkozván, ilyenmü munkálatokat érdeklő költség- és építkezési tervek felterjesztését e megye községe nem látja indokoltnak, s a miniszter a részbeni rendelethez a megye önrendelkezési jogát látszik érinteni. A miniszteri rendkívény másik ágát, vagyis a tartalékpénztár állásáról szóló kimutatásnak felterjesztését illetőleg, miután a kérdéses kimutatás a pénztári tisztség által elkészítve időközben betervez-

tett — oly megjegyzéssel terjesztendő fel a belügyminiszter urhoz, hogy az érintett pénztárnak szenvedő állapota nem lévén, a gyulai torna- és tüzoltó-egylet részére tett 100 frtos alapítvány a tartalékpénztár pénzereje kamataiban bőven fedezetre talál.

Olvastatik ugyancsak a belügyminiszter egy rendelete, melyben felhívja a megyét, hogy a házipénztárból tisztviselői számára — mint az nemely megyékben gyakorlatba vétetett — fizetési előlegeket ne adjon, s ha eddig netán adott volna, azoknak a megyeszervezés életbeléptetéseig leendő visszatérítése iránt intézkedjék.

Miután a megyei tisztviselői fizetményei előlegezése e megyében gyakorlaton kívül áll s arra eset elő nem fordul, a rendkívény tudomásul vétetik.

Felolvastatik ugyancsak a belügyminiszternek a magyarországi hatóságoknak a külföldi hatóságokkal érintkezését szabályozó rendelete.

Tudás és alkalmazkodásul a törvényszék, első alispán és mindnyája főszolgabíráknak másolatban kiadatik.

A katonai karhatalom igénybevétele szabályozó belügyminiszteri rendkívény ugyanazoknak adatik ki.

A belügyminiszter által az 1870. év jan. 1-től jun. végéig bezárólag engedélyezett névváltoztatások jegyzékének e megyét illető része, az anyakönyvekbei bejegyzetés végett a szolgabíráknak kiadatik.

— Páris körülzárólása a poroszok által maholnap bevégzett tény lesz s ezzel a véres dráma egy újabb stádiumba lép. A poroszok ostromtervéről mi sem hallatszik, utóbbi napokban azonban az a hír szárnyalt, hogy bombázás helyet körülzárólják Páris, hol az ellentállási elszántság mindik növekvőben van s a komoly elhatározottság hangulata uralkodik. — Legutóbbi tudósított fegyverszünetről sőt békehírekről is beszélnek. Anyi eddig bizonyos, hogy Favre Gyula a porosz főhadiszállásra ment egyezkedés végett, azonban lesz-e eredménye e lépésének — majd csak ezután válik meg, habár Vilmos király kijelentette volna, hogy oly békefeltételeket, melyek a franciák megaláztatásával járnának — szabni nem akar. (?) — Metzben a körülzárólt franciák egyáltalán nincsenek oly kétségbeesett helyzetben, mint a poroszok hirdetik. Toul egyre bombáztatik, de nem kielégítő sikerrel. E vár vitéz parancsnoka kijelentette, hogy még akkor is védi a várat, ha inge a testén meggyulad. Páris környékén Creteilnél a mult héten egy francia hadtest és 38 ezer porosz között ütközet volt, melyben a franciák 15 halottat és 30 sebesültet, a poroszok pedig sokkal többet veszítettek. — A lapunk bezárta előtt tudunkra esett nevezetesebb hírek a következők: Favre és Bismark mult kedden csakugyan találkoztak s Bismark békefeltételei ezek volnának: szabad bevonulás Párisba, Elzász és Lotharingia egy kis részének át-

TÁRCA.

Franciaország s a franciák.

Csaknem 100 év előtt 1776-ban folyt le tul a világtengeren egy forradalom, teremtve egy köztársaságot, melynek alapját természeti jog s általános szabadság képezte. Tökéletes új épület! semmi példája a régi kornak, semmi tapasztalása az akkor élő világnak nem mutatott hozzá hasonlót. Az emberi jogok ama declaratiójában a népnek az önmaga feletti rendelkezéshez, s forradalomhozi joga s egyszersmind az igazolás az anya országtól elszakadásra nézve oly egyszerűen s oly helyesen volt kimondva ama szavakban: „A köteleességéről megfeledezett kormányt, mely az emberi jogok ellen vétkezik, jogosítva van a nép változtatni, vagy eltörölni.“ Ebben fekszik az éppen most Franciaországban kikiáltott köztársaság s a Bonaparte dynastia bukásának igazolása.

A főnebbi tételből származtatták le az amerikaiak következmény gyanánt azon alap elvet, hogy „a törvényben kifejezett népakaratnak kell vinni az uralkodást.“ Saját akaratak uralkodása alatt boldog napokat éltek s élnek az amerikaiak maig is, s adák az individualitásnak a képzelhető legnagyobb szabadságot, s hozták az állam hatalmat s népakaratot alig hihető összhangba.

Es nagy és virágzó lett az unió! a legnagyobb politikai merészletek sikerültek neki, győztesen folytatott háborukat; a béke rendet és boldogulást teremtett, a szabad vallásygyakorlat a vallásosságát, a tömegesen bevándorló népcsoportok tudulása nem oltá ki a hazaszeretetet! Csodálatra méltó alkotmány!

Európa összes államai közt egyet sem vonzott oly korán s oly hatalmasan Amerika példája mint Franciaország. A reformatió nem verhetne gyökeret lakói között; megelégedett a gallicán egyház szabadságával.

Richelieu s Mazarini alatt kezdődött ama mindenbe beleszólo politika, mely hivatta volt Franciaországnak hatalmi állást szerezni Európában, s mely a belügyekben centralisatiót s katonai uralmat szült, s mely a királynak amaz abszolút teljhatalmat adá, mely a „L'etat c'est moi“-ban találta kifejezését. A királyi despotismus szegénnyé s erkölcsileg nyomorulttá tette a népet úgy, hogy egy XV-ik Lajost is eltűrt, kiben a monarchismus külső méltósága is lealacsonyult. S e nyomorult állapotban ez elnyomottság s elsüllyedségben fordul Franciaország saját tökéletes ellentétéhez az emelkedő Amerikához, melynek szigorú erkölcsösége köztársasági polgári érénye magasan világolt előtte.

Franciaország maga kineveti saját Augustus Caesari korát, (XIV. Lajos alatt) melyben a királyi udvartól hizlalt költők, mint Corneille, köztársasági érényeket dicsoítva görög hősoket léptetnek a színpadokra, s csodálatra méltó merészéggel s megsemmisítő kritikával veti magát az egyház s állami tekintélyre. Egy kis töredék, — mint most a Bonapartismus által megrontott tömeg közepette veszi kezébe a nép szellemi vezetését. — A királyság megkísérli a nemzetgazdászati s politika terén reformokat hozni be a fölvilágosodás szellemében, hasztalan! az Amerikából visszatért nemesek s katonák a köztársaság szellemét hozták be az országba, mely a királyi ndvar páva-szerű büszkeségét megutálva — a puritán Franklint ujjongva köszönti, s az emberi jogok declaratiójának ismétlésével megdönti a trónt, s a nép szól: „Az állam én vagyok!“

Hogy egy cs. kir. szabadság is létezik, — azt nem tudták elhinni a franciák. Erőszakkal, szuronyokkal meglehetett ölni a szabadságot, de Franciaország megragad minden alkalmat, zsarnokainak minden bukását, — a szabadságot helyre állítani, s ekkor visszatérnek száműzött fiaik ismét és szolgálnak a szabadságnak.

S ezért legyen hála Franciaország s a franciáknak, s ne legyen ez elfeledve ez órában sem, midőn Francia-

ország a megölt szabadságot sirjából hívja föl. Mit tett más nép, ha zsarnokait az ország pusztítókat megverték? Mindent megfizetett, ünnepélyes menettel hozta vissza az elvert fejedelmet, s felvette a régi jármot ismét.

Franciaország adta Rousseaut a világnak, ki minden államtan ellenében az elidegeníthetlen emberjogok felőli tant hirdeté. A Luther-féle tant a szenvedő engedelmességről, mely szerint Isten a rossz királyokat haragjában mint érdemlett ostort küldi a népekre — Rousseau nyíltan gunyolá. Ki predikált megsemmisítőben a theologusok csuda bogara a királyságnak Isten kegyelmébéli származása ellen? — Észak-Amerika tanította a nép ősjogaira. A francia forradalom 1789-ben hozta a szabadságot a világra, melynek Anglia példája utánzóhatlan, Amerikáé nagyon messze volt. Joggal mondhatta a nemzetgyűlés az 1790-ben a néphez intézett kiáltványban: „a szabadság elve legyen a törvényhozók törvénye.“ Esményiség s általánosság csak a francia forradalom alapvonalai, melyhez a franciákat e pillanatban visszatérni látjuk.

Minden német-, holland- s angol-fölkelés s küzdelem helyhez kötött nemzeti volt, s a többi világra nézve elveszett. A francia 1789, 1830 s 1848-ki forradalmak világra hatók valának.

Legyen szabad Gervinussal sajnálni, hogy Franciország sem angol, sem az amerikai alkotmányt el nem fogadta. Ugy biztosítva lett volna annak uralma Európában is, s meglett volna alkotva nyugaton a szabad államok azon háromszöge, mit Fox mint győzhetlen sánct tekintett a despotismus ellenében „egy pont honnan a világ világossága kiömlik.“ —

Ismeretes, mint fosztotta meg a centralisatió s a rémuralom az ifju köztársaságot életétől, s helyébe I. Napoleon egy császári katonai államot alapított. De ismeretes az is, hogy a francia forradalom vívmányai nem mennek egészen kárba, s hogy a törvény előtti egyenlőség elve egészen a barbár keletig nyomult!

gedése s biztosíték arra, hogy a Metzbe szorított Bazaine is elismeri a békekötést. E hó 18-án Vissous mellett 25 ezer francia 15 ezer porossal csatát vitt s a poroszok ez alkalommal, a franciák kartácstüzétől szenvedett jelentékeny veszteség után visszavertek. — Mult hét-főn Rómát az olasz csapatok megszállták s viszonzva a pápa serege tüzelését két rést lőttek a falakon s azon bevonultak az örökvárosba, hol a nép nagy lelkesültséggel fogadta őket.

Tőlünk nem függő okok miatt csak elkésve jelezhetjük

BOCZKÓ DÁNIEL

B-Csaba városa országgyűlési képviselőjének s Békésmegye bizottmányi tagjának folyó hó 9-én csaba-esüdi birtokán, 81 éves korában történt kimulását. A köztisztviselőben részesült ősz hazafi a magyar képviselőház legidősebb tagja volt, s rendíthetetlen hazafisága által, éltében minden pártok közös elismerését érdemlé ki személye iránt. Az ő honfi-érdemei sokkal ismertesebbek, semhogy azok részletes felemlítésébe bocsátkozni szükséges volna, s ha egyet azok közül még is felemlítünk, tesszük azt annak igazolására, hogy a történelem is méltányolá elismeréssel jegyezze fel hazafi tetténe azon egvikt, mely legtöbb fényt áraszt a boldogultra. Horváth Mihály jeles történészünk a magyar függetlenségi hareról irt munkájában, az 1849-ik évi február 8-án vitt aradi ütközet rajzát adván, annak sikerét Boczkó Dániel (akkor kormánybiztos) erélyes és bátor fellépésének tulajdonítja, ki a harc tüzében — a már-már hátráló magyarok elé állván — ezeket visszatereli s a 29-ik zászlóaljtal lelkesítő szavakkal az ellenség megrohanására buzdítván, oly nagy lón a szavainak hatása, hogy a magyarok dacára az őket fogadott gyilkoló kartács-tűznek az ellenségre rohantak, annak nagy részét levágyják, leszurják és a városból löszerei hátrahagyásával kiűzik.

Ez egy tette magában véve is elég arra, hogy emlékéte megörökítse a férfunak, kinek sirja felett egy ország kegyelele lebeg.

Ujdonságok.

— Az évnegyed lejártával tisztelettel kérjük lapunk negyedéves előfizetőit, hogy előfizetéseiket minél előbb s még e hó folytán beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap kiadományozása iránt kellő időben tájékozva lehessünk.

— **Biztos forrásból** értesülünk, hogy a m. k. közlekedési minister ur a Kettős- és Hármaskörös folyók főmedrének szabályozását s illetőleg a Békésen alóli átvezetések végleges kiadását állami költségen eszközöltetni és az e célra megkivántató költségszükséglet három egymásutáni évekre felosztva az államköltségvetésbe felvételre elhatározta. Továbbá ugyancsak említett minister ur a fentebbi munkálatok összpontosított és megfelelő vezethetése céljából, az illető társulatok és érdekeltek közreműködésével tanácskozmányok kormánybiztosi minőségbeni vezényletével megyénk köztisztviselőiben álló főispánját bízta meg.

— **A városunkból** az indóházba vezetendő s általunk annyiszor emlegetett közlekedési út a város képviselő testületében s ennek ugynevezett szépművészeti szakosztályában élénk tanácskozás tárgyát képezi s mint értesülünk most már három ilyen út tervével foglalkoznak, melyek egyike a sarkadi utból kiágazólag, másodika a németvárosrészből a vörös kereszt irányában, harmadika pedig a ref. iskola mellett a ref. városrészen keresztül vezetne az indóházhoz. A kérdéses utak közül mindenekelőtt az első helyen említett, vagy is a sarkadi utból kiágazó építtetnék ki, még pedig városi közmunkaerővel, és a mennyiben a körülmények engedik, a második helyen említett is haladék nélkül hozzá kezdenek. A harmadik 3 év alatt lesz kiépítendő. — Örömmel regisztráljuk a képviselőtestületnek ezen városunk érdekeit emelő intézkedéseit s óhajtuk, hogy azok ne csak papíron maradjanak, hanem mielőbb fogantat is nyerjenek.

— **Pongrác** honvédszázad ezredes mult kedden érkezett Aradról városunkba s az itt állomásozó honvédség által fogadtatott. Másnap a külső vásártéren szemlét tartott a honvédek felett s ezek gyakorlatait megelégedéssel nézte végig.

— **Oheroly János** torna-tanár mult vasárnap megtartott bálja nem igen sikerült. Különösen a szépnem alig volt képviselve benne: mindössze öt táncosnő volt s ezek is csak hamar ott hagyták az üresen tátongó termet, mely tízszer annyi közönséget is könnyen magába fogadhatott volna, mint a mennyi falai között ez uttal megjelent. A táncosnők nélkül maradt táncosok azután a szomszéd étterem asztalai köré gyűlve zenező és pohár mellett engedtek utal jókedvüknek.

— **Marschalko László** honvéd gyalog-hadnagy e hó 22-én vezeté oltárhoz Keller Lilla kisasszonyt, Keller Imre ismert gyulai ügyvéd kellemes nővérét.

— **Békésről** panaszzalják nekünk, hogy e város körül az utak annyira rosszak, hogy Békésre jutni valódi nagy feladat. Ugyancsak a rossz utnak tulajdonítják azt is, hogy a most folyamatban lévő békési vásár nagyon néptelen. — Olyan időjárás mellett, minő a mostani, a — mondhatni — ide s tova egy év óta rövid megszakításokkal egyre rivalgó esőzések után, természetesen csak is rossz utaink lehetnek, s pedig annál inkább mivel Békésmegyének kedvező időjárás mellett sincsenek jó utai. De e közlekedési calamitásokat még felülmulja

az, hogy az isten átkaként egyretartó esőzések miatt a letakarított gabonákat nyomtatni s behordani nem lehet s azok pusztulásnak kitéve hónapok óta künn a földeken hevernek.

— **Mai számunkhoz** csatolva veszik t. előfizetőink a „Magyarország és a nagy világ“ című képes- és a „Pesti hetilap“ című politikai lap előfizetési felhívását. Ajánljuk mindkettőt a közönség becses figyelmébe s különösen az első, mely dus tartalommal és számos sikerült képekkel jelenik meg, s belérték s kiállításra nézve első helyet foglal el a magyar képes hírlapok között.

— **A városunkban** állomásozó 8-ik honvédszázalój mult pénteken vonult el Boros-Jenőre, az ott megtartandó dandár-gyakorlatokban részt veendő. A honvédek tíz nap mulva térnek vissza Gyulára.

(u) **E hó 21-én** egy talpasi ember, ki a Körösön rucalapot szállított, a mint a lápot egy rúd segítségével tasztította egyensúlyt veszve a folyóba esett s a vízbe fult.

— **Gyomán** a mult napokban egy odaváló fiatal leány szerelmi bubánat miatt a Körösbe ölte magát. Egy szintén odaváló ember pedig életuntségéből öngyilkossági kísérletet tett, felakasztván magát, azonban tette észrevétetvén, még idejekorán segélyére mentek s megmentették.

— **Bold. Boczkó Dániel** temetése Pesten 12-én, délután fél 3 órakor ment végbe a „Szövetség-utcából.“ A Pesten időző képviselőkön kívül ügyvédek, polgárok, a praesbiterium tagjai is számosan voltak jelen a végszertartáson, melyet Székács József, evangélikus püspök végezett. A rövid, de tartalmas szónoklat után, a nemzeti színház énekkara énekelt el egy gyászdalt. A holttestet egész a vániig kísérte a tömeg, ahonnan aztán a jó barátok, és Csaba város küldöttei mentek a holttemmel a temetőig. A tetemet a családi sírboltba fogják eltemetni.

Vegyes hírek.

— **A „Reform“** írja: A kik nem a gözsikló kényelmestűján, hanem more patrio járnak föl a budai várba, e hó 21-én egy csinos menetet kísérhettek el melynek látására a szomorú időben is önkénytelenül derül a magyar ember arca. Az első teljes létszámú és tökéletesen felszerelt honvéd-huszárszázad lovagolt föl en pleine parade a várba, hogy a honvédelmi ministerium vezetői: Ghiczi ezredes és Szende tanácsos előtt bemutassa magát. Innen aztán Döry százados vissza Pestre vezette századát — egy érdekes rendez-vousra. — A mint ugyanis a redoute mellett a Deák Ferenc-utcába kanyarodott a század, a százados „jobbranéz“ parancsolt s a katonák nem látván szemben katonát, kinek e katonai üdvözlét szólhatna, föltekintettek az „Angol királynő“ erkélyére s ott látták Deák Ferencet, ki a köszöntést fejbolintással üdvözölte. E jelenet egész érdekességét csak az fogja föl, a ki ismeri annak előzményeit. 1854-ben volt, hogy beszélgetés közben ugyancsak Döry volt honvéd százados azt mondta Deáknak! és én fogadni merek bátyám urammal, hogy megéri még azt, hogy engem honvédszázadom élén lát elvonulni ablaka alatt!

A népek vállvetett küzdelme megdönté a zsarnokot, ki mint a szövetségesek foglya mult ki, mint most a 2-ik császár a német szövetségesek foglya.

A letiport Francia ország látta a szt. Alliant-elő állani, s csak az 1830-ki fölkelés ejté kétségbe a szövetségeseket tervök — minden népszellemet elnyomni — sikere felől. — Soha sem szabad elfeledni, hogy a júliusi forradalom törte meg a reactiót, mely orosz-osztrák politikát hozott a népek nyakára. Franciaország júliusi forradalma ifjította meg Spanyolországot, kényszeríté reformokra Angliát, izgatta Lengyelországot felkelésre, s adta meg, — legalább Dél-németországnak — a szabadságot.

Inné aludt a világ, mig Franciaország az ébredés jel-szavát nem kiáltá ki az 1848-ki forradalommal. Németország és Italia feltámadnak, sőt maga a chinai falakkal elzárt Ausztria is hatalmas lökést kap. Az 1848-ki forradalom rosszul ütött ki Franciaország s Európában. A legalábbvaló ösztönökre számítva a legretteneteseb erőszakot elkövetve ölte meg Lajos Napoleon az ifju köztársaságot. De most döntve, megdöntve nem a felkelő nép, de mint nagybátyja vesztett csaták által, 80 év óta az ötödik uralkodó kit Franciaország buktatott meg. Egy tüzhelye az európai mozgalmaknak, rajta gyulad fel a spanyol s olasz köztársaság gondolata a legközelebbi jövőben. — De akárhogy üssön is ki a jövő, azon körülmény, hogy Franciaország kifejlődésének fonalát ott vette fel, a hol azt Napoleon ketté szakítá, — bizonyítéka törekvése következetességének s azon calvinista papok által (Sweicban) rég predicalt mondat igazságának: hogy államok létezhetnek uralkodók, de nem nép nélkül.

Nagy veszéllyel fenyegetik a köztársaságot, s minde- nek felett a franciát, melynek az individualismust s az egyéniség önrétét kell kifejleszteni a „4-ik“ osztály küzdelmei (social democratia). Fogja-e e minden kérdések kérdését megoldani tudni?!

Más nem kisebb veszély fekszik a köztársaságra nézve — eltekintve a Napoleon által kezdetű háboru s a pillanatnyi helyzetől, melybe a háboru miatt jutott, — a franciák jellemében. Századok óta látjuk ide s tova hanyatva ingadozva vallásosság szabad gondolkodás, babona és hitetlenség, durvaság s tulmivélődés között. Tisztelettel halmozták el Voltairt, szobrot emelnek neki, s az ifjuság nevelését hagyják a papság kezében. A személyek e bálványkénti imádása, majd megbuktatása, — ma Napoleon, holnap Rochefort — nem sok jót ígérnek.

Az öreg Guizot beszélé, hogy a rajongó Lamartine a francia nemzetet fiatal s egészségesnek tartá, de már Mirabeau, Barnave, I. Napoleon, Lafayette egy vénülő testnek tartá, melynek semmi jövője sincs.

Vacherot egy mély pillantást enged a mostani francia nemzet lelkébe vetni. „A francia szellem csak a tömeggel szemben gondolkodik, soha sincs egyedül, és soha sem szabad bizonyos tárgytól. A közönség mindenütt jelen van, sugalmazza őt, s módosítja gondolatainak kifejlődését s kifejezését. Az igazságot mindig a „közvélemény-prismáján keresztül tekintti. A mi gondolkodó férfaink s katonáink lelkesülnek a tömeg tapsainál. A közvélemény világos napja a bölcsész dolgozó szobája, mégakkor is, ha úgy tesznek mint ha négy fal között zárnák magukat, hogy szabadon gondolkozhasanak, Mindig szükség van egy jelszóra, — s ezt a közvélemény dictálja.“ De a közvéleményt mondva csinálják, s így volt képes III-ik Napoleon a népet oly mélyen elrontani. Nagyon messze mennének, ha Rabelais képmény szavait Páris felett ma is érvényesnek tekintenénk, „A párizsi nép — így szól R..... — oly ostoba, oly bámész, oly bamba természetű, hogy egy vásári komédiás, egy csegetttyis öszvér, egy rossz hegédi cincogató több embert volna képes az utcasarokra csődíteni,

mint egy jó evangélicus lelkész.“ De egy más megjegyzés, hogy a franciák dicsekvők, — maig igaz.

Igy nem csak Rabelais, de mások is, és régebben mondtak keserű igazságokat honfiainknak. Igypanaszkozik a történész Henri Martin (1847) hogy „a francia vitézség fellobbanó eszeveszett tűz minden kitarítás nélkül.“ Charles Dolfus mondja a „Liberté et Centralisation“ című művében: „a helyett hogy büszkék volnánk, hiuk vagyunk, türelem és kitarítás helyett egy nagy ugrást teszünk a cél felé, s elveszítjük a bátorságot ha azt egy ugrással elnem értük.“ Ki nem fogja egy classikusnak mint Alexis de Tocqueville bizonyosságát érvényesnek tekinteni, ki nemzetéről így nyilatkozik: „Tisztelője a véletlennek, a hatalomnak, az eredménynek inkább mint a valódi dicsőségnek, inkább heroismushoz mint erény s józan észhez hajló, képesebb nagy terveket készíteni, mint nagy vállalatokat kivinni, a legragyogóbb s legveszélyesebb népe Európának, mely egyszer a csudálatnak, máskor gyűlölet, ijedelem, szánalomnak, de soha a közönynek tárgya nem lehet.“

Midőn Jouvencel száműzetésben volt, írta: „A francia nép nagyon éretlen a szabadságra, minden oktatás csak elbutulást idéz elő Franciaországban. A női nem nagyon el van hanyagolva, bár az ország jövője a franciák lovasias és társas szelleme mellett a nőktől függene.“ — Ily szigoruan beszélnek a franciák saját honfiak felett; de az itéletet nem szabad egész általánosságában ki-mondani. Egy egész sora az ifju nemzedéknek lépett a nagy német bölcsészek által megmutatott utra, a politikai eszményt igyekezve megvalósítani. Páris forradalmat csinált, minden vérontás nélkül dönté meg a Bonapartismust, Páris a világ kedvence küzd az üldözött világ szabadság eszméjéért, s vele együtt szenved mindenki kinek eszménye az emberi nemzet szabadsága.

Közli: **Biró László.**

— Deák pedig szokott tréfás nyíltságával, de mely ezáltal aligha volt szomorú mellékiz nélkül azt felelte: Eddig, öcsém azt hittem, hogy van eszed, de most látom stb. stb. Elég az hozzá, Deák ki előrelátása dacára sohasem játszotta a profétát, ez egyszer még is jósolt s ez egyszer is csalódott. Adja isten, hogy ilyen legyen minden családja. Ingyen különben ezuttal sem menekült az öreg ur, mert a vesztett fogadás fejében a századot megvendégelni tartozik.

— **Több eset** fordulván elő, hogy a honvédegyesre behívott honvédek meg nem jelentek, a honvédeparancsnokok felsőbb utasítást nyertek, hogy az ily kötelességmulasztókat a honvédelmi ministeriumhoz fölterjessék. Ha a szigorú vizsgálat után kitűnik, hogy az illetők minden beszámítható ok nélkül maradtak el a fegyvergyakorlatokról, büntetésből a rendes katonaság közé (?) fognak beosztani. Ez alkalmat felhasználjuk azon kérdés kockáztatására ha valjon nem volna-e ideje a rendes katonaságot a „büntető intézmények” közül kitörölni? igaz, hogy nem valami kényelmes élet katonának lenni; de nem is szabad, sőt szegényítő dolog rendeletek útján a dolog-házzal és egyéb büntető intézményekkel egy színvonalra súlyosítani.

— **Halálozás.** Kovács Károly, csongrádmegyei II-ik alispán közelébb hunyt el 65 éves korában.

— **A harci fegyverek hatása:** Chassepot, Dreyse, a mitrailleuse-ök pusztításai még nem engedtek fölcudunk s máris újabb meglepetések várnak ránk. A prágai „Národní Listy” sz.-pétervári levelezője ugyanis azt írja, hogy egy orosz tiszt új puskaport talált föl, melynek hatása háromszor nagyobb a közönséges löpörénél. A megített kísérleteknél azonban kitűnt, hogy a jelenleg használt kézi fegyverek — hatását nem viselhetik tartósan el, ágyunkba ellenben, kivált a nehezekbe használható; különben reménylik, hogy kézi fegyverekre való alkalmazását is lehetővé fogják tenni. — Ugyane levelező tudósít tovább egy föltalált új mitrailleuse-ről, mely sokkal nagyobb előnyű, mint a franciáké; ugyanis a tett kísérletnél 4 mitrailleuse egy percz alatt 960 lövést adott, melyekből 480, 700 ölnytávolságból a céltáblába ment: egy másik kísérletnél 500 ölnyi távolságból 1/2 percz alatt 700 lövést történt, melyek közül 483 talált; a harmadik kísérletnél 250 ölnyi távolságból a céltábla egészen szétforgácsoltatott.

Megváltoztatott előrajza

a debreceni kertészeti egyesület által 1870. évi október 8, 9 és 10-ik napján rendezendő hazai gyümölcs-, bors-, kertiveteremény és kertészeti műszerek kiállításának.

(Vége.)

a.) A legnagyobb és leghelyesebb elnevezésű alma és körte gyűjtemény 10 arannyal.

b.) A legkitűnőbb szőlő gyűjtemény 6 arannyal.

c.) A leggazdagabb, s hitelesen igazolt belföldi termesztésű haszon- és díszkertészeti maggyűjtemény 6 arannyal.

d.) A legkitűnőbb bors gyűjtemény 6 arannyal.

e.) A kiviteli kereskedésre legalkalmasabb természetes és szárított főzelék és aszalt gyümölcsök gyűjteménye 6 arannyal.

f.) A kitűnő kertészeti eszközök legteljesebb gyűjteménye 5 arannyal.

g.) A legtöbb váltófajokból álló s leghelyesebb elnevezésű körte gyűjtemény 4 arannyal.

h.) Ugyan ilyen alma gyűjtemény 4 arannyal.

i.) A legtöbb váltófaj s leghelyesebb elnevezésű asztali szőlőfajokból álló gyűjtemény 4 arannyal.

k.) A legkitűnőbb saját termelésű zöldség gyűjtemény 4 arannyal.

l.) Természetes szárított s kivitelre is alkalmas virágok legjobb ízléssel összeállított s leggyakorlatiabb módon csomagolt gyűjteménye 5 arannyal.

m.) Helybeli, ugy nevezett libakertes által saját termeléséből bemutatott legkitűnőbb konyha zöldség gyűjtemény 1 arannyal.

n.) A legkitűnőbb hegyibor gyűjtemény 1 arannyal.

o.) A legjobban kezelt és legkitűnőbb debreceni kerti ó bor 2 arany dollárral.

p.) A legszebb és legjobb torma egy db 2 fnt tallérral.

q.) A legkitűnőbb dió ésogyoró gyűjtemény külön-külön egy-egy 2 fnt tallérral.

r.) A legkitűnőbb birsalma egy darab egyleti tallérral.

s.) A legszebb és legjobban feldolgozott aszalt vagy befőtt gyümölcs egy darab egyleti tallérral.

Ezenkívül szabad kezét enged magának az egyesület, más több a körülményektől függő jutalmak osztásában.

10. A kiállítás megtekintésére a nem tagok és nem kiállítók belépti jegyért 20 krt; gyermekek pedig 10 krt. fizetnek. — Kiállítók és az egyesület tagjai a kiállítás egész tartamára szóló ingyen jegyet kapnak a pénztárnál.

A debreceni kiállítások a legközelebb lefolyt időben országos fontosságra emelkedtek nagyszerűségükkel fogva, mit nem csupán a helybeli gyümölcsészek igen szép sok és válogatott váltófajú gyümölcsei, hanem főképp az ország különböző részeiből tett számos és kitűnő küldemények emeltek oly nevezetességre, mely a közfigyelmet, illetőleg a megtekintést a legnagyobb mértékben megérdemli.

Felkérjük tehát jelenleg is hazánk kertiparának barátait, hogy kiállításunkat, mind becses küldeményeikkel, mind nagybecsű megjelenésökkel megtisztolni méltóztatassanak, hogy így kezét fogva, a nemzetgazdaság ezen fontos ágát, honfiumi kötelesség szerint, erőnkhez képest előmozdíthassuk.

Kelt Debrecenben, a kertészeti-egyesületnek 1870. évi sept. 7-ik napján tartott választmányi üléséből.

Simonffi Imre Szathmáry Sándor
egyleti elnök. egyleti jegyző.

Hetivásári tudósítás.

Gyula sept. 23. A tegnapi nagy esőzés és mai hideg szeles idő miatt a piac gyér volt.

Az árpa, zab és csekély buza most is megtartotta árát, de a finomabb buza, a pesti áresökkenés miatt, a kereskedők által figyelemre nem méltatott.

Mutatóból 46 köből egészséges ó kukuricát 6.10 krral adott egy helybeli kereskedő egy hizlónak egy havi hitlere loco gyulai magazin.

Az új kukurica 55—58. kivételkép szikkadtabb jókori 60 kron kelt tetejes vékánként, míg későbbi átadásra 40—50 kron fizettetett néhány száz véka, mit a hizlalók vettek.

Tüzifa most is kevés volt s jó áron kelt, — káposzta 1/2-nyi mint mult héten, s azért egy parányival drágább, ugy a vörshagyma is, melyből csak egy szekér hozott, 10—20 krral drágább lett vékája.

Hal egy szekeren volt s 30 kr. volt az aprós potyka fontja, a nagyé 40, a keszegé 50 kr, a feldarabolt nagy harcsa szebb része még 60 kr. is, az egész aprós keszege fontja 20—25 kr.

A marhavásárban alig 5—6 darab tehén, lóvásárban 30—35 darab ló, sertésvásárban egy pár száz darab mindenféle sertés, kelendőség nélkül.

Sz. L.

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat, melynél fogva mi Csanádvármegyében kebeleztet Kis-Iratos kertész községének lelkesze és világi előljárói lelkiismeretesen hivatva érezzük magunkat bevallani, miszerint Dangel János aradi fiatal orgonaművész ur parochiális egyházunkba egy oly remek művészeti nyoleváltozatu pedálás orgonát készített, mely mind külső csinjára mind belső szerkezetére nézve, nem csak alólítottak; de a kitűnő szakférfiak bírálatát is általános magasztalásra és elismerésre méltatta. Miért is őt, mint e szakban igen kitűnő művészt, nem mi, hanem remek műve tesz a művelt világ előtt ajánlhatóvá.

Kelt Kis-Iratos, 1870. szeptember 20-án.

Nagy János

plébános.

Dániel István

bíró.

Korom György

éneklész.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
HAJÓSSY OTTO.

HIRDETÉSEK

GÖZ- ÉS SZÉLMALOM BÉRBEADÁS.

Méltóságos gr. Wenckheim Krisztina végr. gyámsága részéről közhírré tétetik miszerint Békés városában, közvetlen a város alatt létező s 8 pár kőre járó és folyó viz partján levő gőzmalom, Wolf-féle szerkezetű gépezettel ellátva, a vele szomszédságban levő s hozzá tartozó 80 hold földdel és szinte a város másik szélén levő szélmalommal együtt, a f. é. oct. 3-án d. e. 9 órakor Békésen tartandó nyilvános árverésen, az 1871. évi mart. 30-tól számítandó 3 évre haszonbérbe fog bocsátatni.

A gőzmalom el van látva alkalmas magtár-padlással és a szükségelt lak- és üzleti helyiségekkel. Népeisége a városnak 23 ezer s a csabai és m.-berényi vasutállomástól 1 óra távolságra; — kilátásban van továbbá Békés városán keresztül a miskolc-csabai vasutnak is létesülése.

Az árverelni szándékozók bánatbérképen 1500 frtot tartoznak az árverés alkalmával letenni, — a bérleti egyéb feltételek pedig addig is a békési tiszttartásnál mindenkor megtekinthetők.

3—3

(71)

Földek haszonbérbe adása

Gr. Wenckheim Krisztina végrendeleti gyámsága részéről közhírré tétetik, miszerint a tótkomlósi határ szomszédságában s a vasut állomással ellátott Orosháza községtől 1 1/2 mrtföld távolságra fekvő szőlősi pusztai birtokból mintegy 5800 hold szántóföld folyó sept. hó 29-ik napján d. e. 10 órakor a nevezett szőlősi pusztán levő nagy majorban tartandó árverésen, f. évi okt. 1-től számítandó 3 évre, 100 és 200 holdas részletekben haszonbérbe fog bocsátatni.

Az árverelni szándékozók holdanként 1 frt bánatpénzrel tartoznak magukat ellátni, — a földek és szerződési feltételek pedig addig is e hó 26 és 27-én a szőlősi uradalmi tisztségnél megtekinthetők.

(74)

Külföldön tett nagyszerű előnyös bevásárlás folytán az összes áruimat

(72)

2—5

50 százalékkal

adom olcsóbban az eddigi áraknál, mi célból a n. é. vevőközönséget minél gyakoribb látogatásra felkérem:

BAK SALAMON.

Gyulán, Dobay János gyorsajtóján.

Mindenféle

valódi amerikai varrógépek

alólítottnál gyári áron, 5 évi jótállás, díjmentes oktatás és részletfizetés mellett kaphatók ugy szintén azoknak kijavíttatását is elvállalja.

(60) 13—12 Kálmán Zsigmond,
G y u l á n.

Árverési hirdetmény.

A r. k. egyházközség f. é. január 9-ki gyűlésének határozata folytán a r. k. kázmány-maróri tanítói földek 6 egymás után következő évre árverési uton haszonbérbe fognak adatni 79 és 50 holdas parcellákban. Az árverés f. é. okt. 2-ik napján délutáni 3 órakor leend a zugon levő r. k. fiiskola helyiségében. Az árlejtési feltételek a r. k. plébániai hivatalban tekinthetők meg.

Kelt Békésen sept. 18-án 1870.

Az egyházközségi gyűlés megbízásából
(75) Horovitz Lipót
iskolaszéki jegyző.